

ЖИТИ У ГАРМОНІЇ З ПРИРОДОЮ!

Вісник

КАРПАТСЬКОГО БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА

№ 3 (65)
ЧЕРВЕНЬ 2017 р.

Заснована
у 2006 році

Розповсюджується
безкоштовно

ЗАСІДАЛА КООРДИНАЦІЙНА РАДА КАРПАТСЬКОГО БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА

Чергове засідання Координаційної ради – колегіального органу, який виконує консультативно-дорадчі функції, а також сприяє залученню громадськості до прийняття рішень щодо основних напрямків діяльності Карпатського біосферного заповідника, відбулося 24 травня у Закарпатському Тячеві.

Участь у ньому взяли понад 40 осіб, серед яких були представники обласної державної адміністрації, органів влади та місцевого самовря-

дування Рахівського і Тячівського районів, державних лісогосподарських підприємств, громадських організацій тощо. Порядком денний включав 10 питань. Першим доповів автор цих рядків, інформуючи про пріоритетні заходи КБЗ про-

тягом минулого року та основні завдання на поточний рік. Домінуючою на засіданні була тема співпраці з територіальними громадами в зоні діяльності біосферного заповідника. Питання її поглиблення розкрив у своєму виступі заступник начальника відділу науково-дослідної роботи та сталого розвитку Василь Покин'єв. Він, зокрема, проінформував присутніх про укладання Декларацій про співпрацю з 14-ма територіальними громадами Ра-

хівського і Тячівського районів. В основі цих Декларацій лежить створення перехідної зони Карпатського біосферного резервату, яка ще рік тому практично не існувала. Це й

на 2-й стор.

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ НА ІВАНО-ФРАНКІВЩИНІ

8-9 червня, в Івано-Франківському Косові, з нагоди відзначення 15-ої річниці створення національного природного парку «Гуцульщина», відбулась міжнародна науково-практична конференція «Природоохоронні, історико-культурні та екологічні аспекти збалансованого розвитку Українських Карпат».

Організаторами конференції виступили: Міністерство екології та природних ресурсів України, Національний природний парк «Гуцульщина», ЛНУ ім. І.Франка, НАН України, Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту сільського господарства Карпатського регіону, Івано-Франківська обласна рада та державна адміністрація й Косівська районна рада й державна адміністрація.

В її роботі взяли участь біля ста представників наукових, природоохоронних й культурно-освітніх установ та організацій, представників органів влади і громадськості. До конференції випущено 487 сторінковий збірник матеріалів, у якому поміщено 86 ста-

тей науковців та працівників природно-заповідного фонду з України, Литви та Угорщини. Оригінальними вітальними гуцульськими мелодіями, відкрили конференцію унікальні фольклорні самодіяльні колективи Косівщини. Відбулась й демонстрація дизайнерських колекцій гуцульського одягу, яку представили студенти та викладачі Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв. Першим на форумі виступив радник Міністра екології та природних ресурсів України

Віктор Клід. Він насамперед зачитав вітального листа колективу національного природного парку «Гуцульщина» від Міністра екології та природних ресурсів України Остапа Семерака. У листі, високо оцінено природоохоронну, науково-дослідну та туристично-рекреаційну діяльність цього чудового та унікального в Україні національного природного парку, відзначено його особливий внесок у збереження та вивчення природних та культурних цінностей гуцульського регіону.

на 2-й стор.

У МІНПРИРОДИ ОБГОВОРИЛИ ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ БУКОВИХ ПРАЛІСІВ

6 червня в Міністерстві екології та природних ресурсів України, відбулося засідання робочої групи Сектора природничих наук та природної спадщини Національної комісії України у справах ЮНЕСКО, на якому розглянуто найактуальніші питання збереження природної спадщини в Україні та реалізації Лімського плану дій програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера».

На засіданні робочої групи виконуючий обов'язки директора Департаменту екомережі та природно-заповідного фонду Мінприроди Григорій Парчук й радник Міністра екології та природних ресурсів України Віктор Клід, насамперед проінформували про хід виконання в Україні вимог Конвенції та рішень Національної комісії України у справах ЮНЕСКО щодо збереження Всесвітньої природної спадщини, привернули увагу до першочергових завдань органів влади у цьому контексті.

Детально обговорено хід виконання актів президента та Уряду України з питань збереження букових пралісів Карпат та уточнення конфігурації меж ділянки «Стужиця-Ужок» (Ужанський національний природний парк) об'єкту Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси Карпат та давніх букових лісів Німеччини».

Доповідаючи з цього приводу, член Національної комісії України у справах ЮНЕСКО, автор цих рядків зазначив, що

на 3-й стор.

ПОЖЕЖНІ НАВЧАННЯ У КЕВЕЛЕВОМУ

На території Кевелівського природоохоронного науково-дослідного відділення 30 травня пройшли спільні тактико-спеціальні навчання з пожежної безпеки. У них взяли участь працівники Рахівського райвідділу Управління ДСНС України у Закарпатській області, Карпатського біосферного заповідника, поліції та медичної служби.

Основною метою заходу було улагодження дій різних служб та установи-землекористувача. Навчання проходило за спеціально розробленим сценарієм і було спрямовано на відпрацювання реальних ситуацій, які можуть виникнути будь-якої миті. Так, за задумом, через необережне поводження з вогнем туристів під час відпочинку в горах, на території Кевелівського ПНДВ виникла пожежа на площі близько 0,4 га із загрозою перекидання вогню на лісовий масив. Швидкому поширенню пожежі сприяв поривчастий вітер. Надзвичайну подію виявили працівники відділення, повідомили відповідну службу і почали локалізацію пожежі, але власними силами подолати вогонь не змогли. Працівники Управ-

ління ДСНС прибули на місце оперативно, надали допомогу в ліквідації лісової пожежі. Проте, поліцейські, які виїхали на місце надзвичайної події, виявили, що від пожежі постраждав турист. Медики надали йому кваліфіковану допомогу і врятували життя.

Всі учасники працювали злагоджено і самовіддано. Це, зокрема, зазначили при підведенні підсумків голова Рахівської районної державної адміністрації П.В. Басараба, голова районної ради В.В. Дан та голова с. Кваси В.Ю. Діміч. Загалом до навчань було залучено 32 особи та 4 одиниці техніки, у тому числі пожежний автомобіль Карпатського біосферного заповідника.

Юрій ЗЕЛЕНЧУК,
заступник начальника
Кевелівського ПНДВ.

ЗАСІДАЛА КООРДИНАЦІЙНА РАДА КАРПАТСЬКОГО БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА

було причиною рішення Дорадчого комітету для біосферних резерватів, віднести КБЗ до таких, які не відповідають критеріям Статутних рамок для біосферних резерватів. За останній рік адміністрація установи доклала неймовірних зусиль, щоб привести свою територію у відповідність із вищезазначеними критеріями. Внаслідок клопіткої праці транзитну зону було сформовано. Окрім вищезгаданих територіальних громад, до неї увійшли, частково або повністю, території п'яти державних лісгосподарських підприємств. Таким чином впорядкування зонувannya Карпатського біосферного резервату було успішно завершено і на сьогодні він повністю відповідає усім міжнародним стандартам.

Жваве обговорення викликали також питання, пов'язані з участю заповідника у житті місцевих територіальних громад. Насамперед громади очікують від адміністрації заповідника реальної допомоги, яка могла б полягати в ремонті доріг, облаштуванні нових туристичних маршрутів, створенні життєво важливих елементів місцевої інфраструктури, тобто таких, які могли б позитивно вплинути на їх соціально-економічний розвиток.

Ще одним важливим питанням для представників органів місцевого самовря-

на 1-й стор.

дування було очищення території населених пунктів від побутового сміття. Як зазначив представник українсько-німецького проекту «Підтримка природно-заповідних територій в Україні» Богдан Проць, в його рамках планується реалізація пілотного заходу, спрямованого на вирішення проблеми побутових відходів у зоні діяльності Карпатського біосферного заповідника.

Не обійшла Координаційна рада й питання розширення території заповідника в межах Тячівського району, яке доповів секретар ради Василь Покин'єв. Загалом пропозиції щодо включення до складу КБЗ значних площ букових пралісів не викликали у представників влади, місцевих громад і держлігоспів суттєвих заперечень. Навпаки, вони

продемонстрували розуміння позитивного впливу збереження цінних природних екосистем на розвиток і добробут територіальних громад. У той же час доповідач наголосив, що питання розширення буде погоджено з кожною громадою, щоб уникнути конфлікту інтересів на майбутнє. Зрештою, сьогодні це вимога чинного законодавства.

Загалом чергове засідання Координаційної ради пройшло в доброзичливому й конструктивному руслі, підтвердивши правильність курсу адміністрації КБЗ на широкий діалог із територіальними громадами, що знаходяться в зоні його діяльності.

Микола РИБАК,
заслужений природоохоронець України,
директор КБЗ.

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ НА ІВАНО-ФРАНКІВЩИНІ

на 1-й стор.

Віктор Клід зупинився також на основних завданнях, які має вирішувати колектив парку та установи природно-заповідного фонду України загалом. У цьому контексті надзвичайно важливо є організація роботи із забезпечення збереження природних цінностей України, яка нещодавно Кабміном затверджена як один з державних пріоритетів. І по-друге, треба зосередитись на вирішенні завдань передбачених Стратегією регіонального розвитку України, щодо збільшення до 2020 року площі природно-заповідного фонду України до 15% від її території.

Тут важливо вдосконалити природоохоронну діяльність установ природно-заповідного фонду, поглиблювати їх зв'язки з громадами та бізнесом. Змістовною була доповідь в.о. директора національного природного парку «Гуцульщина», кандидата біологічних наук, старшого наукового співробітника Юрія Стефурака «15 років діяльності національного природного парку «Гуцульщина»».

У доповіді проаналізовано значні обсяги природоохоронної, наукової, еколого-освітньої та туристично-рекреаційної роботи. В результаті вдалось не тільки зберегти,

але й примножити природні та культурні цінності цієї унікальної державної установи. Виступаючи на конференції автор цих рядків, як багаторічний член науково-технічної ради цього національного парку, з особливою повагою говорив про значні успіхи й досягнення НПП «Гуцульщина», акцентував увагу на труднощах, які переживає установа, у зв'язку з недосконалістю природоохоронного законодавства.

Він нагадав, у цьому контексті, й про особливу роль у становленні та розвитку парку його багаторічного директора, заслуженого природоохоронця України Василя Пророчука. Василю Васильовичу вдалось сформувати прекрасний професійний колектив, створити матеріально-технічну, науково-лабораторну, еколого-освітню та туристично-рекреаційну базу для його роботи та протистояти спробам дискредитації національного природного парку в очах громадськості.

Також, автор цих рядків, детально зупинився на питаннях збереження, вивчення та популяризації букових пралісів Карпат як єдиного українського природного об'єкта Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Директор Карпатського біосферного заповідника, заслужений природоохоронець України Микола Рибак у спів-

торстві із заступником начальника відділу науково-дослідної роботи та сталого розвитку цього біосферного заповідника Василем Покин'євочередю доповідала про досвід роботи КБЗ у збалансованому розвитку гірських територіальних громад. А в промовах докторів біологічних наук, професорів Петра Лакиди (Національний університет біоресурсів) та Василя Парпана (Український науково-дослідний інститут гірського лісівництва ім. П.С.Пастернака) ґрунтовно розглянуто питання вивчення, збереження та сталого використання лісів природно-заповідного фонду України. Декілька десятків доповідей та повідомлень заслухано та обговорено на засіданнях шести секцій.

Конференція ухвалила розгорнуту резолюцію, у якій поряд із багатьма іншими рекомендаціями, запропоновано поширювати позитивний досвід роботи Карпатського біосферного заповідника.

Учасники конференції ознайомились з унікальними експозиціями музею Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва Львівської академії мистецтв й здійснили екскурсію національним природним парком «Гуцульщина».

Федір ГАМОР,
доктор біологічних наук,
професор, заступник
директора КБЗ.

СЕМІНАР З ПРАЦІВНИКАМИ КУЛЬТУРИ РАХІВЩИНИ

16 червня, у світлиці РБК відбувся семінар-нарада клубних працівників району. Захід був ініційований адміністрацією КБЗ і проведений в рамках реалізації Програми економічного і соціального розвитку Рахівського району. Тема зібрання: «Популяризація природно-заповідної справи та Карпатського біосферного заповідника як установи, що сприяє сталому екологічному та соціально-економічному розвитку прилеглих територій та методика доведення вказаної інформації членам територіальних громад».

Директор природоохоронної установи, заслужений природоохоронець України Микола Рибак детально висвітлив роботу заповідника в усіх його напрямках, зробивши чималий акцент на заходах, що спрямовані на підтримку місцевих громад: традиційне господарювання, розвиток рекреаційної діяльності, ремонт гірських доріг, виділення дров насе-

та ролі Карпатського біосферного заповідника з цих питань. Запропонував механізм створення туристичних інформаційних центрів у населених пунктах на базі закладів культури.

Автор цих рядків висвітлює досвід Карпатського біосферного заповідника щодо створення інформаційно-туристичних центрів. До речі,

ленню, випас худоби на полонинах у літній період тощо. Він також підкреслив значення Координаційної ради установи як інструмента участі громад в управлінні діяльністю заповідника. Зокрема, доніс до відома присутніх підсумки останнього засідання Координаційної ради і його рішення. М.П. Рибак особливо підкреслив участь працівників культури у формуванні розуміння цінності природних територій в повсякденному житті кожної територіальної громади.

Провідний інженер відділу науково-дослідних робіт та сталого розвитку Г.М. Бочкор проінформував присутніх про наявні спільні інтереси системи культури Рахівського району та КБЗ у сфері формування екологічної складової свідомості територіальних громад. Акцентував увагу на необхідності збереження рекреаційного потенціалу району, матеріальної та нематеріальної складових культури, розвитку туризму, особливо сільського,

Програма соціально-економічного розвитку передбачає заснування таких центрів, надання туристичної інформації у населених пунктах району. Начальник відділу культури В.Л. Шепета, підсумовуючи презентаційні виступи працівників заповідника, наголосив на важливості продовження співпраці закладів культури району з Карпатським біосферним заповідником.

Також екопросвітники установи представили друковані матеріали, роботу з учнівською молоддю району і окреслили пропозиції щодо розвитку подальшої співпраці. А щоб мотивувати необхідність співпраці природоохоронців та працівників культури, провели з учасниками зібрання екологічну гру. Загалом у семінарі-нараді взяли участь 50 працівників культури району – клубні фахівці, бібліотекарі та музейники.

Вікторія БУНДЗЯК,
начальник відділу екологічної
освітньо-виховної роботи.

БЕРЛИБАСЬКИЙ БАНОШ

14 травня, в Костишівці, з нагоди Дня села, відбувся 10-й ювілейний районний гуцульський фестиваль «Берлибаський банош». Активну участь у підготовці цього колоритного свята взяв колектив Карпатського біосферного заповідника.

З першого року започаткування заходу адміністрація і колектив природоохоронної установи надає сільській громаді всебічну допомогу і підтримку в організації та проведенні етнофесту. Цього року чималих зусиль докладено до облаштування й поточного ремонту туристичного маршруту до скелі Довбуша. Тут активну участь взяли працівники Рахів-Берлибаського природоохоронного науково-дослідного відділення (начальник –

П.О. Юркуц). Здійснено ремонт стежки, влаштування поручнів, поновлення дорожніх знаків та інформаційних табличок. Кілька тижнів напередодні фестивалю колектив цього відділення працював над очищенням скелі, яка виступає справжнім символом села, однак роботи тут здійснювати геть непросто!

Дровами фестиваль забезпечили працівники Трибушанського ПНДВ (начальник – В.М. Шемота). Ремонтно-бу-

дівельна дільниця працювала над ремонтом сцени й даху над нею. Група працівників також допомогла у підготовці фестивальної площі для зустрічі гостей і взяла участь у суботнику, який відбувся напередодні проведення фестивалю.

Працівники відділів рекреації та екоосвіти влаштували виставку на фестивалі. Адміністрація та директор установи М.П. Рибак вміло координували усі роботи й справи. А профспілка, звичайно, подбала про гостинний стіл і смачний банош – символ і обов'язкову страву гастрономічного фестивалю.

Вікторія БУНДЗЯК.

У МІНПРИРОДИ ОБГОВОРИЛИ ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ БУКОВИХ ПРАЛІСІВ

на 1-й стор.

В останній час вживаються додаткові заходи для активізації цієї роботи. Так, 1 березня 2017 року, в Закарпатській облдержадміністрації хід виконання цих урядових рішень проаналізовано на спеціальній нараді. У результаті, зокрема, доручено агенству регіонального розвитку та трансграничного співробітництва Закарпаття забезпечити підготовку та реалізацію в 2017-2020 роках, у рамках Державного фонду регіонального розвитку, пілотного проекту з розбудови природоохоронної та туристично-рекреаційної інфраструктури в депресивних гірських населених пунктах Закарпатської області, які розташовані у зоні українсько-словацько-німецького природного об'єкта Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Розпочались роботи з ремонту дороги до угорських пралісів (Мала Уголька). За рахунок перевиконання митних платежів, спрямовуються кошти на ремонті й інших доріг, що ведуть до чорногірських (Рахів – Богдан – Луги) та свидовецьких (Луг – Косівська Поляна) масивів спадщини.

Знову гостро порушено питання фінансування будівництва міжнародного навчально-дослідного центру з вивчення букових пралісів та сталого розвитку Карпат у Квасах та щодо організації українсько-румунського пропуску через кордон на ділянці с. Ділове (Україна) – с. Валя Вишеулуй (Румунія) та створення відповідної прикордонної інфраструктури тощо.

Проінформовано також, що розпорядженням голови ОДА підтримано пропозицію Карпатського біосферного заповідника щодо проведення Міжнародної науково-практичної конференції на тему «Десятиріччя створення об'єкта Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси Карпат та давні букові ліси Німеччини»: історія, стан та проблеми впровадження інтегрованої системи менеджменту» у Рахові 26-29 вересня ц.р. та що під керівництвом заступника голови облдержадміністрації Віктора Мікуліна утворено відповідний оргкомітет. Проведення цієї конференції бере під свій патронат і Національна комісія України у справах ЮНЕСКО.

На зібранні розглянуто також питання реалізації заходів щодо впровадження в Україні Стратегії та Лімського плану дій програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» на період до 2025-го року, стан підготовки до проведення в Україні засідання Спільного керівного комітету об'єкта Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси Карпат та давні букові ліси Німеччини»,

ходу розширення українсько-словацько-німецького об'єкта Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси та давні букові ліси Німеччини» та перспективи збереження в цьому контексті старовікового букового лісу в національному природному парку «Подільські Товтри», підготовки національного періодичного огляду Ужанським національним природним парком спільно з участю у трансграничному біосферному резерваті «Східні Карпати», про створення українсько-польського біосферного резервату «Розточчя», підготовки до п'ятого засідання Координаційної ради білорусько-польсько-українського біосферного резервату «Західне Полісся» тощо.

З інформаціями та в їх обговоренні виступили заступник голови Міжнародної координаційної ради програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» Павло Черинько, член-кореспондент НАН України Яків Дідух, директор Ужанського національного природного парку Віктор Биркович, заступник начальника відділу науково-дослідної роботи та сталого розвитку Карпатського біосферного заповідника Василь Покин'єчереда та інші.

Робоча група ухвалила відповідні рішення та рекомендації.

Федір ГАМОР.

ОСОБЛИВОСТІ ТУРИСТИЧНОГО СЕЗОНУ У ДОЛИНІ НАРЦИСІВ

Цього сезону мальовничим красвидом заповідної долини прийшли помилуватися близько 19 тисяч туристів. Серед них близько 1127 було відвідувачів пільгових категорій – учасники АТО, люди з обмеженими фізичними можливостями, інваліди, ліквідатори Чорнобильської аварії, діти-сироти.

Цьогоріч масове цвітіння долини відбувалося у другій декаді травня, що, до речі, є більш традиційним терміном розпускання квітів. Однак, прохолодні весняні температури привнесли й свої «плюси» – період цвітіння був більш подовженим, хоч і не мав вираженого «кипіння». Варто згадати, що пожежа, яка відбулася у березні й спричинила неабиякий галас в Інтернеті, не нанесла суттєвої шкоди цибулинам нарцису і цвітінню.

Все частіше масив стає об'єктом уваги велосипедистів. Понад сотню власників «залізних коней» здійснили мандрівку автомобільною дорогою, якою прокладений екотуристичний маршрут. Не в останню чергу цьому сприяє хороший стан автомобільного покриття, ремонт якого видбувся у 2016 році. Тепер адміністрація заповідника розглядає можливість облаштування велосипедного маршруту.

Ще однією особливістю 2017 року для Долини нарцисів стала публікація в італійському виданні «la Repubblica». Редакція також розмістила 12 неймовірно мальовничих фотографій цвітіння диких нарцисів. Автором більшості фото є працівник заповідника Василь Зелінський. Такі реклами закарпатського природного багатства сприяло Посольство України в Італії. На прохання його представника адміністрацією установи були надані фото, які незабаром продемонстрували італійським читачам неповторну красу закарпатської Долини нарцисів. Можливо, наступного року нам слід очікувати активних відвідувань італійських туристів? До речі, цього року Долину відвідали кілька сотень іноземців, серед яких переважали громадяни країн-сусідів – Угорщини, Словаччини, Польщі.

Олена ІГНАТКО, провідний фахівець з екологічної освіти.

ДНІ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ МУЗЕЇВ КБЗ

5 червня проводилися Дні відкритих дверей у Музеї екології гір, еколого-освітніх центрах «Центр Європи» та «Музей нарцису» Карпатського біосферного заповідника. Так працівники природоохоронної установи щороку відзначають Всесвітній день захисту навколишнього середовища.

Традиційно, родзинкою цього дня є те, що екскурсії в Музей проводять учні рахівських шкіл, а відвідування Музею та еколого-освітніх центрів – безкоштовне. Цього року в ролі юних екскурсоводів виступили учні Рахівської школи №1, учасники клубу «Юні лісові рейнджери» та друзі заповідника, що

неодноразово брали участь у різноманітних заходах та акціях, які проводить КБЗ. Шістнадцять учнів 7-го класу достойно представили себе як юних знавців природи рідного краю, його традицій та побуту. Кмітливі, веселі, дружні та розумні вони дуже сподобалися відвідувачам та отримали заслужену похвалу і, навіть, оплески від екскурсантів, що відвідали цього дня Музей. Загалом було проведено екскурсій для 65 гостей. На запитання, чи сподобалося рейнджерам проводити екскурсії, майже всі одногласно відповіли: «Хочемо ще!». Юні природолюбів, які взяли участь у проведенні акції, були нагороджені пам'ятними дрібничками-подарунками.

Наталія КАЛЬБА, фахівець Музею екології гір.

Многая, благая літ...

У липні-серпні цьогогоріч ювілейні роковини від днів народження урочисто відзначатимуть працівники Карпатського біосферного заповідника:

Фрозіна Андріївна АНДРАЩУК, прибиральниця Кевелівського ПНДВ (55 р. – 5.07);

Юрій Полдійович БЛОХ, інспектор з охорони ПЗФ Марамороського ПНДВ (55 р. – 17.07);

Василь Васильович ДЖУГАН, майстер з охорони природи Широколужанського ПНДВ (60 р. – 18.07);

Василь Васильович ЧЕРЕМІСЬКИЙ, сторож Трибушанського ПНДВ (55 р. – 19.07);

Володимир Васильович БОГДАН, інспектор з охорони ПЗФ Широколужанського ПНДВ, (50 р. – 10.08);

Геннадій Михайлович БОЧКОР, провідний інженер відділу НДР та сталого розвитку (50 р. – 17.08).

*Осіпаються дні пелюстками,
Непомітно спливають роки.
Не сумуйте, гордіться літами,
Бо не марно прожиті вони.
Нехай Бог посилає здоров'я і силу,
Весна дарує молодості цвіт,
Щоб Ви добро на цій землі творили
З любов'ю в серці ще багато літ!*

Адміністрація, профспілковий комітет заповідника.

ВІДНОВЛЮЮТЬ ДОРОГУ НА ГОРУ ГОВЕРЛУ

Працівники Чорногірського природоохоронного науково-дослідного відділення Карпатського біосферного заповідника активно працюють над ремонтом автомобільної дороги на г. Говерлу, що починається від села Луги.

Нагадаємо, що згадана дорога зазнала руйнувань у червні 2016 року внаслідок паводка. Зокрема, були зруйновані 4 мости, в кількох місцях перемито дорогу річкою Говерла, сильні опади спровокували чисельні зсуви ґрунту. У травні працівники відділення взялися ліквідувати руйнування. Вже відновлено три мости, зараз працівники відділення дуже наполегливо працюють над будівництвом останнього мосту.

Непростим завданням, у зв'язку з відсутністю необхідної техніки, виявився ремонт дорожнього полотна. Адміністрація заповідника звернулася по до-

помогу до ДП «Рахівське ЛДГ». Його керівництво з готовністю відгукнулося й оперативно надало дорожню техніку. Тож, вже до початку туристичного сезону вдалося провести ремонт полотна дороги та укріпити береги річки Говерла. Це особливо важливо для пішохідних мандрівників, які використовують гірський серпантин як маршрут сходження на найвищу вершину України. Тепер шлях став безпечним. Для автомобілістів адміністрація заповідника планує відкрити рух дорогою до урочища Перемичка під г. Говерлою вже найближчим часом – як тільки завершиться ремонт моста. А це завдання визначене для працівників Чорногірського відділення пріоритетним, тож, весь колектив працює засукавши рукави.

Михайло КОСТАН,
начальник Чорногірського ПНДВ.

ВНЕСЕНО ЗМІНИ ДО САНІТАРНИХ ПРАВИЛ У ЛІСАХ УКРАЇНИ

Постановою Кабінету Міністрів України №756 від 26 жовтня 2016 року внесено зміни до Санітарних правил у лісах України.

Згідно постанови Санітарні правила у лісах України – це сукупність норм щодо здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів та санітарних вимог, які встановлюються із метою охорони та захисту лісів під час ведення лісового господарства, використання лісових ресурсів та проведення робіт, не пов'язаних з веденням лісового господарства підприємствами, установами, організаціями та громадянами.

Заходи з поліпшення санітарного стану лісів здійснюються власниками лісів, постійними лісокористувачами з метою оздоровлення насаджень у максимально стислі строки за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище. Строки та місця здійснення зазначених заходів визначаються з урахуванням вимог статті 39 Закону України «Про тваринний світ».

У межах природно-заповідного фонду дані заходи, відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України», інших актів законодавства щодо збереження пралісів і старовікових насаджень, плануються і здійснюються на основі матеріалів лісовпорядкування, санітарних та лісопатологічних обстежень, відповідно до вимог проектів організацій територій та об'єктів природно заповідного фонду.

Перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (попередньо був План санітарно-оздоровчих заходів) погоджується державним спеціалізованим лісозахисним підприємством, територіальним органом Держлісагенства, а у межах ПЗФ також обласною держадміністрацією.

Нововведення у правилах:

1. Основним нововведенням є заборона проведення суцільних санітарних рубок у заповідних та буферних зонах біосферних заповідників.

2. Забороняється здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів навколо місць гніздування хижих птахів занесених до Червоної книги України (радіусом 500 метрів) та чорного лелеки (радіусом 1000 метрів), токовищ глухарів, тетеруків (радіусом 300 метрів).

3. Відбір дерев для санітарних рубок у межах природно-заповідного фонду проводиться за участю головного природознавця. Вибіркові санітарні рубки проводяться шляхом вилучення з насаджень сухостійних, відмираючих, дуже ослаблених внаслідок пошкодження насаджень пожежами, шкідниками, хворобами лісу і внаслідок аварій та стихійного лиха окремих дерев або їх груп. У хвойних насадженнях, пошкоджених кореневою губкою та опеньком, а також у листяних насадженнях уражених опеньком, вирубуванню підлягають дерева III-VI категорій стану. Дерев з дуплами залишаються з метою забезпечення лісової фауни природним укриттям.

4. Під час відведення насаджень для проведення вибіркового санітарного рубок проводиться нумерація дерев, що підлягають вирубуванню, починаючи з тих, що мають ступінь товщини стовбура 24 см і більше на висоті 1,3 м, та складається нумераційна відомість дерев призначених у рубку.

5. Листяні насадження відводяться під санітарну рубку за наявності листя на деревах (крім ділянок лісу пошкоджених внаслідок аварій та стихійного

лиха – де заходи проводяться поза черговою).

6. Суцільні санітарні рубки проводяться шляхом вирубування сухостійних, відмираючих і дуже ослаблених дерев, пошкоджених пожежами, шкідниками, хворобами лісу і внаслідок аварій та стихійного лиха, лише у дерево-станах, в яких проведення вибіркового санітарного рубок призведе до зменшення повноти насаджень нижче 0,1.

Мінімальна площа суцільної санітарної рубки становить 0,1 гектара, а максимальна – визначається фактичними розмірами пошкодженого насадження, де необхідно провести таку рубку. Для визначення характеристик насаджень рівномірно закладаються кругові або прямокутні пробні площі, де проводиться облік дерев за категоріями стану з кількістю не менше як 100 дерев основної породи. У природно-заповідному фонді кількість пробних площ збільшується вдвічі.

7. Ліквідація захаращеності здійснюється шляхом прибирання поваленого сухостою (з відхиленням стовбура більше ніж на 30 градусів від вертикальної осі) та хмизу.

Обсяг захаращеності на одному гектарі насадження у молодняках становить 1 м³ і більше, у середньовікових, пристигаючих, стиглих та перестійних деревостанах 3 м³ і більше. Підлягають збереженню окремі повалені сухостійні дерева, які слугують середовищем існування та захисту інших об'єктів живої природи. Під час проведення робіт з ліквідації захаращеності в лісах у межах природно-заповідного фонду необхідно передбачити залишок неліквідної деревини обсягом не менш як 30 м³ на 1 га.

8. Заходи щодо запобігання виникненню та поширенню осередків шкідників і хвороб лісу плануються та здійснюються постійними лісокористувачами.

9. При проведенні вибіркового рубок, рубок формування й оздоровлення лісів першочерговому вирубуванню підлягають дерева IV – VI категорій стану.

10. Під час розробки лісосік здійснюються заходи щодо мінімізації пошкодження дерев, що не підлягають вирубуванню, зокрема за межами лісосік.

11. Державний нагляд (контроль) за додержанням Санітарних правил у лісах України здійснює Держекоінспекція.

12. Постійні лісокористувачі щороку подають територіальним органам Держлісагенства, а також спеціалізованим лісозахисним підприємствам інформацію про розроблені та здійснені заходи, спрямовані на збереження, охорону та захист лісів, в якій відображають санітарний стан лісів, обсяги здійснених заходів з поліпшення санітарного стану лісів, визначають основні заходи щодо запобігання чи ліквідації наслідків аварій та стихійного лиха.

Хочу наголосити працівникам заповідника на необхідності дотримання Санітарних правил у лісах України при проведенні заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Варто пам'ятати, що наше першочергове завдання – зберегти ліси для нащадків, належно їх охороняти, примножувати, а також використовувати деревину та інші дари лісу для забезпечення потреб населення нашого краю.

Віктор ЩЕРБА,
заступник начальника відділу державної охорони КБЗ.

Вісник
КАРПАТСЬКОГО БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА
РЕГІОНАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА

ЖИТТИ У ЗАКРАПЛЕНИХ ЛІСАХ

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
вул. Красне Плесо, 77,
а/с 8, м. Рахів, 90600,
Закарпатська обл.

РЕДКОЛЕГІЯ:
Федір Гамор (шеф-редактор),
Андріана Леле,
Микола Рибак,
Юрій Беркела,
Богдана Москалюк,
Ярослав Довганич,
Вікторія Бундзяк,
Олег Борик (верстка).

Відповідальність за достовірність фактів несе автор.

Газету віддруковано в ТОВ «Ландпрес»,
вул. Артема, 2, м. Харків.

Замовлення № 32582

Тираж – 1300 примірників.

Газета виходить раз на два місяці.

Контактні телефони: (03132) 2-21-93, 2-29-14.
Електронна пошта: cbr-rakhiv@ukr.net
<http://cbr.nature.org.ua>
Засновник і видавець:
Карпатський біосферний заповідник.

Свідоцтво про державну реєстрацію 3т № 401 від 25.01.2006 року